

[Morten Lange.]

mer, der har udtalt sig om dette lovforslag, stadig væk med næsten panisk kraft klyn-ger sig til spørgsmålet om brugen, jeg havde nær sagt geografiske størrelse, disse ulykkelige 15 ha, eller hvad det ellers er for tal, man opererer med som grænse. Efter min opfattelse bliver det i højere og højere grad sådan, at jordtilliggendet kun er ét af mange udtryk for et landbrugs størrelse.

Det er for nylig blevet fremført, at selv et meget stort landbrug måske ikke behøver mere jord, end at foderstoffælden kan komme ind og vende. Det er efter min opfattelse langt mere relevant at karakterisere et landbrugs størrelse efter den bruttoomsætning, som landbruget har målt i penge. Det giver et virkeligt mål for, hvad der bliver gjort, hvad det er for en type brug, vi har med at gøre. Jordtilliggendet kan naturligvis i mange tilfælde give nogen vejledning, men ikke nær så god en vejledning, som hvis vi ser på, hvad der faktisk omsættes.

Når man taler så meget om brugsstørrelser, er det jo helt igennem typisk, at man fra venstres og de konservatives side igen og igen kører denne berømmelige plade om, at brugene skal være større. Det er naturligvis helt klart, at man fordomsfrit kan diskutere ikke mindst under hensyn til den ret kraftige afgang af yngre arbejds-kraft fra landbruget, om de gamle grænser er rigtige, men det forekommer mig, at senere tiders begivenheder unægtelig har peget på et andet problem, som trænger til at blive nævnt i denne forbindelse. Jeg har forståelsen af, at det ikke altid er lige nemt at skaffe brugbar tillægsjord, og jeg har forståelsen af, at når man snakker om brugsstørrelse, er der ét ord, man ikke tager i sin mund, og det er de få meget kolossalt store brug, vi har i dette land.

Det giver efter min opfattelse en alvorlig skævhed i diskussionen, at vi her snakker om den mest ideelle brugsstørrelse o. s. v. og samtidig tolererer, at en enkelt mand kan tilrane sig så megen magt over dansk jord, at en enkelt greve, eller hvilken rang han nu måtte have, ejer det meste af Syd-sjælland. Det sætter diskussionen om brugs-størrelser her i et lidt ejendommeligt relief. Det er for mig ubegribeligt, at noget sådant kan være lovligt efter eksisterende lovgivning. Jeg går ud fra, at det må være det,

men det kunne da være rart engang at få diskuteret, om der ikke skulle være en grænse for, hvor meget jord man kan have lov til at herske over i dette land. Vi har jo bl. a. ved 1919-lovene gjort visse indgreb i nogle af de største brug, men jeg har haft fornemmelsen af, at nogle af dem har yngle siden da, så at vi i dag står over for i hvert fald en 2-3 tilfælde af jordkoncentrationer, som er i grusomt misforhold til den diskussion, vi ellers fører om jorden, om brugsstørrelser, og hvad der ellers kan komme med.

Hvad angår det foreliggende lovforslag specielt, må jeg undres over den karrighed, som regeringen igen i år har vist, når det drejer sig om at stille midler til rådighed for disse sammenlægninger, og hvad lovforslaget ellers dækker. Efter min opfat-telse ligger det stadig væk desværre sådan, at jordpriserne er i stadig stigen, og det vil altså med andre ord sige, at hvis man ikke regulerer beløbene opefter, nedskærer man dem faktisk. Hvis jeg husker rigtigt — og det tror jeg nok jeg gør — var man sidste år heller ikke imødekommende over for jord-lovsmyndighedernes indstilling om, hvor mange penge de havde brug for, og også i år holder man altså igen. Det forekommer mig, at der er meget, der tyder på, at man i virkeligheden her foretager en systematisk nedskæring af de midler, der er til rådighed, når de skal omsættes i, hvor mange hektar jord der kan købes for dem.

Jeg er af den opfattelse, at inden denne lovgivning bliver færdigbehandlet, vil vi gøre vel i at gøre beløbsrammen betydelig større. Jeg tror, det vil være så meget rimeligere, som hvis der skal være noget grundlag for at komme med en udvidet jordbrugslov-givning på basis af landbokommissionens virksomhed, vil der alligevel blive brug for større pengemidler, så den høje regering kan lige så godt vænne sig til at finde et eller andet sted på sit budget, hvor sådanne midler kan tages. For mit vedkommende skal jeg se overordentlig fordomsfrit på, om det bliver inden for landbrugssektoren, for jeg er ikke i tvivl om, at der findes andre penge bevilget til landbruget, som i langt mindre grad bliver investeret fornuftigt. Jeg tror såmænd, det bliver justeringer på bud-gettet, snarere end at det bliver forøgelse.

Men jeg kan på det foreløbige grundlag gå ind for en velvillig behandling af lovför-